

**Обґрунтування**

**до питання про схвалення проєкту рішення, що має ознаки регуляторного акта, - постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП»**

Відносини на роздрібному ринку електричної енергії регулюються Законом України «Про ринок електричної енергії» та іншими нормативно-правовими актами, зокрема Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312 (далі – Правила роздрібного ринку), а також Порядком продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї, затвердженим постановою НКРЕКП від 29.12.2023 № 2651 (далі – Порядок).

Законом України від 07.04.2026 №4834-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм європейського права з інтеграції енергетичних ринків, підвищення безпеки постачання та конкурентоспроможності у сфері енергетики» (далі – Закон № 4834) внесено зміни до Закону України «Про ринок електричної енергії», зокрема зобов'язано НКРЕКП протягом 15 місяців з дня набрання чинності цього Закону прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації його положень та привести свої нормативно-правові акти у відповідність із Законом № 4834.

Законом України від 02.09.2026 року № 4963-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері відновлюваних джерел енергії» (далі – Закон № 4963) внесено зміни до Закону України «Про альтернативні джерела енергії» в частині умов застосування «зеленого» тарифу для приватних домогосподарств. Зокрема, змінами передбачено мінімальний обсяг споживання 10 кВт·год на місяць, а за споживання нижче цього рівня надлишок відпущеної електроенергії викуповується постачальником універсальних послуг за ціною ринку «на добу наперед», але не вище ціни постачання електроенергії побутовим споживачам.

На виконання Законів № 4834 та № 4963, а також з метою вдосконалення норм Правил роздрібного ринку та Порядку, Департаментом із регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії розроблено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», яким передбачено, зокрема, створення громадських енергетичних об'єднань (далі – ГЕО) та врегулювання правових засад діяльності ГЕО, зокрема щодо можливості здійснювати виробництво, зберігання енергії, діяльність з агрегації, розподілу (організацію внутрішнього розподілення обсягів електричної енергії між своїми членами),



надавати послуги з енергоефективності та/або послуги із заряджання систем акумулювання електричної енергії (аккумуляторних батарей) електромобілів, а також взаємодії з іншими учасниками ринку електричної енергії; проведення моніторингу усунення необґрунтованих перешкод та обмежень щодо розвитку виробництва електричної енергії споживачами для забезпечення власних потреб та для діяльності ГЕО; зміна принципу нарахування послуги за передачу та розподіл електричної енергії для оператора установок зберігання енергії (УЗЕ).

Зазначений Проєкт містить ознаки регуляторного акта та потребує проходження регуляторної процедури підготовки відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Враховуючи вищевикладене, Департамент із регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії пропонує:

1. Схвалити проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП».

2. Оприлюднити проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою одержання зауважень і пропозицій до нього та проведення подальших відкритих обговорень.

**Директор Департаменту із регулювання  
відносин та захисту прав споживачів на  
роздрібному ринку електричної енергії**

**Олег КОСТРИКІН**



**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ  
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ  
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ  
(НКРЕКП)**

**ПОСТАНОВА**

Київ

№ \_\_\_\_\_

Про затвердження Змін до  
деяких постанов НКРЕКП

Відповідно до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та «Про ринок електричної енергії» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

**ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Затвердити Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної  
комісії, що здійснює  
державне регулювання у  
сферах енергетики та  
комунальних послуг

№ \_\_\_\_\_

### **Зміни**

#### **до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг**

1. Унести до Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 312 (далі – Правила), такі зміни:

1) у розділі I:

пункт 1.1.2 глави 1.1 після абзацу тринадцятого доповнити новим абзацом чотирнадцятим такого змісту:

«громадське енергетичне об'єднання (далі – ГЕО) – юридична особа, утворена фізичними особами та/або суб'єктами малого підприємництва, та/або мікропідприємництва незалежно від форми власності, та/або органами місцевого самоврядування, які добровільно об'єдналися на основі членства та відкритої участі для задоволення суспільних, зокрема економічних, екологічних та соціальних, інтересів своїх членів (учасників) та/або місцевих громад, не маючи своєю основною метою отримання прибутку, та мають право здійснювати діяльність з агрегації, виробництва, у тому числі з відновлюваних джерел енергії, розподілу, постачання електричної енергії, зберігання енергії, споживати електричну енергію, надавати своїм членам (учасникам) послуги електрозарядних станцій та інші послуги;».

У зв'язку з цим абзаци чотирнадцятий – дев'яносто четвертий вважати відповідно абзацами п'ятнадцятим – дев'яносто п'ятим;

пункт 1.2.6 глави 1.2 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Оператор системи, який здійснює розподіл (передачу) електричної енергії до електроустановок оператора установки зберігання енергії (в тому числі оператора установки зберігання енергії, який здійснює діяльність із зберігання енергії на гідроакумуючих електростанціях) або виробника електричної енергії, отримує плату за послуги з розподілу (передачі) електричної енергії на умовах, визначених Кодексом систем розподілу та Кодексом системи передачі відповідно.»;

2) главу 5.1 розділу V доповнити новим підпунктом 5.1.13 такого змісту:

«5.1.13. Оператор системи розподілу з метою моніторингу та виявлення необґрунтованих перешкод і обмежень щодо діяльності ГЕО та розвитку

виробництва електричної енергії споживачами для забезпечення власних потреб щороку, у період з квітня по травень включно, забезпечує здійснення опитування ГЕО та споживачів — членів ГЕО, які приєднані до його електричних мереж.

Опитування проводиться шляхом заповнення паперової або електронної форми анкети оцінки бар'єрів та обмежень діяльності ГЕО (на вебсайті оператора системи розподілу, в особистому кабінеті споживача/ГЕО, центрах обслуговування споживачів або через чат-боти у месенджерах).

Опитування повинно охоплювати статистично репрезентативну вибірку зареєстрованих ГЕО та споживачів різних категорій, які беруть участь у внутрішньому енергообміні (членів ГЕО), за такими напрямками:

тривалість та складність процедур приєднання генеруючих установок та засобів зберігання ГЕО;

наявність технічних або адміністративних обмежень під час встановлення та експлуатації засобів інтелектуального обліку;

прозорість та швидкість обміну даними комерційного обліку під час здійснення внутрішнього енергообміну та розрахунку залишкового споживання.

Агреговані результати опитування, разом із пропозиціями щодо усунення виявлених обмежень та бар'єрів, надаються операторами системи розподілу в електронному вигляді Регулятору до 30 червня року, у якому здійснювалося опитування.»;

3) розділ X доповнити новою главою 10.3 такого змісту:

### **«10.3. Громадське енергетичне об'єднання**

10.3.1. ГЕО має право споживати електричну енергію, здійснювати виробництво електричної енергії (зокрема з відновлюваних джерел енергії), зберігати енергію, здійснювати діяльність з агрегації, здійснювати розподіл електричної енергії (організацію внутрішнього розподілення обсягів електричної енергії між своїми членами) та постачання електричної енергії, надавати послуги з енергоефективності та/або послуги із заряджання систем акумуляування електричної енергії (аккумуляторних батарей) електромобілів або надавати своїм членам (учасникам) інші послуги, пов'язані з діяльністю у сфері електроенергетики відповідно до установчого договору, статуту або інших установчих документів юридичної особи.

10.3.2. Вступ до ГЕО або припинення членства у ньому не призводить до втрати побутовим або активним споживачем своїх прав та обов'язків як споживача електричної енергії, зокрема щодо укладення та виконання умов договору про постачання електричної енергії з обраним ним електропостачальником для покриття свого залишкового споживання (частка спожитої електричної енергії, яка обліковується від електропостачальника), а також договорів про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії.

Оплата послуг з розподілу (передачі) електричної енергії для потреб кожного члена (учасника) ГЕО здійснюється відповідно до вимог цих Правил та умов укладених договорів незалежно від його членства (участі) у ГЕО.

10.3.3. ГЕО має право брати участь в усіх сегментах ринку електричної енергії на недискримінаційних засадах самостійно або через агрегатора.

10.3.4. Порядок підключення (приєднання) генеруючих установок та/або УЗЕ ГЕО до електричних мереж здійснюється відповідно до Кодексу системи передачі та Кодексу систем розподілу.

10.3.5. Вимоги до комерційного обліку електроустановки ГЕО визначаються відповідно до Кодексу комерційного обліку.

10.3.6. Загальний обсяг електричної енергії, спожитий та відпущений членом ГЕО, визначається згідно показів його індивідуального лічильника, встановленого на межі балансової належності з оператором системи.

10.3.7. Для проведення розрахунків за ГЕО у Датахаб створюється віртуальна комерційна точка обліку електричної енергії, що враховує всі ТКО членів ГЕО.

10.3.8. У випадку коли ГЕО є власником мережі комерційний облік між оператором системи та ГЕО здійснюється за лічильником, встановленим на межі балансової належності системи.

10.3.9. ГЕО зобов'язаний вести реєстр своїх членів (із зазначенням їх ЕІС-кодів) та подавати до постачальника послуг комерційного обліку (далі – ППКО) параметри обраного алгоритму розподілу.

10.3.10. Внутрішнє розподілення виробленої та/або збереженої електричної енергії між точками обліку членів ГЕО здійснюється за алгоритмами, затвердженими статутом ГЕО:

1) статичний алгоритм: вироблена електрична енергія розподіляється за заздалегідь зафіксованими у договорі/статуті відсотковими частками між учасниками;

2) динамічний алгоритм: вироблена електрична енергія у кожен 15-хвилинний або 60-хвилинний інтервал розподіляється пропорційно до фактичного обсягу споживання кожного члена ГЕО у цей же інтервал.

10.3.11. ППКО здійснює розрахунок обсягів розподілення електричної енергії (частки електричної енергії, спожитої від ГЕО та від електропостачальника), відповідно алгоритму розподілу членом ГЕО на основі даних комерційного обліку ГЕО.

10.3.12. Якщо частка виробленої енергії, призначена споживачу за статичним алгоритмом, перевищує його фактичне споживання у даному розрахунковому інтервалі, неспожитий залишок автоматично перерозподіляється між іншими членами ГЕО або зараховується як надлишок генерації ГЕО.

10.3.13. Сертифіковані дані комерційного обліку, сформовані АКО на основі валідованих даних АСКОЕ ППКО з врахуванням алгоритму розподілення щодо обсягу електричної енергії, спожитої членом ГЕО від електропостачальника, є підставою для проведення електропостачальником розрахунків зі споживачем.

10.3.14. Обмін даними комерційного обліку (зчитування, перевірка, валідація 15-хвилинних або 60-хвилинних даних інтелектуальних лічильників), вимоги щодо програмного забезпечення ППКО для здійснення розрахунку обсягів розподілення електричної енергії та завантаження до Датахб здійснюється згідно з вимогами, визначеними у Кодексі комерційного обліку електричної енергії.

10.3.15. Відносини між членами ГЕО, зокрема щодо алгоритмів розподілення виробленої та/або збереженої електричної енергії, розрахунків за вироблену та спожиту в межах громади електричну енергію регулюються відповідно до договору про участь у ГЕО, укладеного між ними відповідно до цивільного законодавства.

10.3.16. Члени ГЕО сплачують оператору системи плату за послуги з розподілу або передачі електричної енергії відповідно до визначених для кожного з них обсягів електричної енергії, що транспортувалися мережами оператора системи (з урахуванням внутрішнього розподілу виробленої та/або збереженої електричної енергії), за тарифами, встановленими Регулятором.

10.3.17. Оператори систем розподілу зобов'язані надавати Регулятору інформацію про зареєстровані ГЕО на території їхньої ліцензованої діяльності.

10.3.18. ГЕО несуть фінансову відповідальність за небаланси електричної енергії, зумовлені діяльністю об'єднання та його членів. Відповідальність реалізується шляхом набуття ГЕО статусу сторони, відповідальної за баланс (далі – СВБ), або шляхом передачі цієї функції іншій СВБ за договором СВБ відповідно до Правил ринку.

10.3.19. ГЕО зобов'язане забезпечити своїм членам (учасникам) право вільного припинення членства (участі) в об'єднанні.

10.3.20. У разі якщо член (учасник) ГЕО припиняє своє членство (участь) в об'єднанні, зміна електропостачальника та/або агрегатора здійснюється у загальному порядку, встановленому главою 6.1 цих Правил.»;

4) у главі 11.3 розділу XI:

у пункті 11.3.23:

абзац перший доповнити знаками, словами та цифрами «, мінімальний рівень якого становить 10 кВт·год за місяць.»;

абзац сьомий викласти в такій редакції:

«У разі споживання електричної енергії приватним домогосподарством менше 10 кВт·год за місяць, постачальник універсальних послуг викупує обсяг перевищення відпущеної електричної енергії над спожитою електричною енергією за ціною, що склалася на ринку «на добу наперед» у розрахунковому періоді (годині), але не вище за ціну, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії побутовим споживачам.»;

у пункті 11.3.24:

в абзаці першому слова «Розмір плати» замінити словом «Плата», а слово «формулою» замінити словами та знаками «умови наявності у межах приватного домогосподарства споживання електричної енергії приватним домогосподарством, мінімальний рівень якого становить 10 кВт·год за місяць, за формулою»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі споживання електричної енергії приватним домогосподарством менше 10 кВт·год за місяць постачальник універсальних послуг викупує обсяг перевищення відпущеної електричної енергії над спожитою електричною енергією за ціною, що склалася на ринку «на добу наперед» у розрахунковому періоді (годині), але не вище за ціну, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії побутовим споживачам.»;

5) у додатку 2 до договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг (додаток 6):

у пункті 2.2 глави 2:

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«купувати у Споживача за «зеленим» тарифом, встановленим НКРЕКП, електричну енергію в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії приватним домогосподарством, на підставі сертифікованих даних комерційного обліку та Актів приймання-передавання товару (електричної енергії) за умови наявності у межах приватного домогосподарства споживання електричної енергії приватним домогосподарством, мінімальний рівень якого становить 10 кВт·год за місяць (для генеруючих установок приватного домогосподарства, які виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання, купувати обсяг, вироблений лише у період з 04 години до 23 години з 01 квітня по 31 жовтня та з 06 години до 21 години з 01 листопада по 31 березня (крім електричної енергії, відпущеної з установки зберігання енергії))

(у разі споживання електричної енергії приватним домогосподарством менше 10 кВт·год за місяць постачальник універсальних послуг викупує обсяг перевищення відпущеної електричної енергії над спожитою електричною енергією за ціною, що склалася на ринку «на добу наперед» у розрахунковому періоді (годині), але не вище за ціну, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії побутовим споживачам);»;

в абзаці п'ятому слова «поза часовими межами» замінити словами та знаками «з енергії сонячного випромінювання, у період з 23 години до 04 години з 01 квітня по 31 жовтня та з 21 години до 06 години з 01 листопада по 31 березня»;

абзац другий пункту 4.11 глави 4 викласти в такій редакції:

«У разі споживання електричної енергії приватним домогосподарством менше 10 кВт·год за місяць постачальник універсальних послуг викупує обсяг перевищення відпущеної електричної енергії над спожитою електричною енергією за ціною, що склалася на ринку «на добу наперед» у розрахунковому періоді (годині), але не вище за ціну, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії побутовим споживачам.».

2. Унести до глави 5 Порядку продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 29 грудня 2023 року № 2651, такі зміни:

1) у пункті 5.14:

абзац перший доповнити словами та знаками «, мінімальний рівень якого становить 10 кВт·год за місяць.»;

абзац сьомий викласти в такій редакції:

«У разі споживання електричної енергії приватним домогосподарством менше 10 кВт·год за місяць постачальник універсальних послуг викупує обсяг перевищення відпущеної електричної енергії над спожитою електричною енергією за ціною, що склалася на ринку «на добу наперед» у розрахунковому періоді (годині), але не вище за ціну, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії побутовим споживачам.»;

2) у пункті 5.15:

в абзаці першому слова «Розмір плати» замінити словом «Плата», а слово «формулою» замінити словами та знаками «умови наявності у межах приватного домогосподарства споживання електричної енергії приватним домогосподарством, мінімальний рівень якого становить 10 кВт·год за місяць, за формулою»;

після абзацу третього доповнити новим абзацом четвертим такого змісту:

«У разі споживання електричної енергії приватним домогосподарством менше 10 кВт·год за місяць, постачальник універсальних послуг викупує обсяг перевищення відпущеної електричної енергії над спожитою електричною

енергією за ціною, що склалася на ринку «на добу наперед» у розрахунковому періоді (годині), але не вище за ціну, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії побутовим споживачам.».

У зв'язку з цим абзаци четвертий – дев'ятий вважати відповідно абзацами п'ятим – десятим;

в абзаці п'ятому цифри та слова «04 години до 23 години з 01 квітня по 31 жовтня та з 06 години до 21» замінити цифрами та словами «23 години до 04 години з 01 квітня по 31 жовтня та з 21 години до 06».

---